

21

ใส่เสื้อที่ขาหนีบ

“ ใส่เสื้อที่ขาหนีบหาเองไม่ได้ และถ้าปล่อยทิ้งไว้อาจจะมีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อน ได้แก่ มีการอุดตันของลำไส้ที่เลื่อนลงมาจนเกิดการเน่าตายของลำไส้ซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ”

รองศาสตราจารย์นายแพทย์ (ร.อ.)วิชา จรุงรัตน์
ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

ไส้เลื่อนเป็นโรคที่พบได้บ่อย แบ่งได้หลายชนิดตามตำแหน่งที่พบ โดยพบได้ในทุกอายุตั้งแต่เด็กจนถึงคนสูงอายุ โรคอาจเกิดขึ้นเองหรือเกิดที่แผลหลังผ่าตัดก็ได้ ไส้เลื่อนชนิดที่พบบ่อยที่สุดคือไส้เลื่อนที่ขาหนีบ ซึ่งพบบ่อยในเพศชายแต่อาจพบในเพศหญิงได้ (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 ไส้เลื่อนที่ขาหนีบ (ลูกศรชี้)

เรื่องที่ต้องทราบเกี่ยวกับไส้เลื่อนที่ขาหนีบ รวมถึงการรักษาดูแลและปฏิบัติตน ในระหว่างรับการรักษาเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทราบ และคำถามที่พบบ่อยมีดังนี้

ถาม จะทราบอย่างไรว่าเป็นไส้เลื่อนที่ขาหนีบ?

ตอบ อาการที่พบบ่อยคือมีก้อนโป่งที่บริเวณขาหนีบข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้ง 2 ข้างพร้อมกัน อาการจะเกิดแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีไข้ ก้อนอาจเลื่อนลงไปในถุงอัณฑะได้และก้อนจะโป่งให้เห็นชัดเจนเวลายืน ไอ จามหรือเบ่งอุจจาระ แต่จะยุบลงเมื่อเอามือดันก้อนเข้าไปหรือเห็นอนราบ เมื่อคลำดูจะพบก้อน มีลักษณะผิวเรียบ นุ่ม ไม่เจ็บ

ถาม ไส้เลื่อนที่ขาหนีบ มีสาเหตุเกิดจากอะไร?

ตอบ สาเหตุที่แท้จริงยังไม่ทราบแน่ชัด แต่เชื่อว่าจะมีปัจจัยช่วยส่งเสริมให้เกิดไส้เลื่อนได้ง่ายขึ้น ซึ่งได้แก่

1. มีความอ่อนแอหรือความผิดปกติของผนังโครงสร้างบริเวณขาหนีบ
2. มีภาวะที่เพิ่มความดันภายในช่องท้องเป็นเวลานานๆ หรือต้องออกแรงเบ่งบ่อยๆ ได้แก่ ท้องผูกหรือไอเรื้อรัง ปัสสาวะลำบาก เป็นต้น

ถาม ใส่เล็อนที่ขาหนีบหายเองได้หรือไม่ และมีวิธีรักษาอย่างไร?

ตอบ เนื่องจากโรคหายเองไม่ได้ และถ้าปล่อยทิ้งไว้อาจจะมีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อนได้แก่ มีการอุดตันของลำไส้ที่เล็อนลงมาจนเกิดการเน่าตายของลำไส้ซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ดังนั้นการผ่าตัดจึงเป็นวิธีเดียวที่จะช่วยให้ผู้ป่วยหายขาดได้ โดยการผ่าตัดสามารถทำได้ทั้งวิธีมาตรฐานและการผ่าตัดผ่านกล้องวิดิทัศน์ ซึ่งให้ผลการรักษาที่ดูเหมือนดีพอๆ กัน แต่ค่าใช้จ่ายจะสูงมากในกรณีที่ใช้การผ่าตัดผ่านกล้องวิดิทัศน์ ปัจจุบันยังไม่มียาที่ใช้ในการรักษาโรคนี้ การผ่าตัดสามารถทำได้โดยปลอดภัยทั้งในเด็กทารกจนถึงคนสูงอายุ

ถาม ค่าผ่าตัดรักษาแพงมากไหม และต้องนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลหรือไม่?

ตอบ เนื่องจากการผ่าตัดที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และใช้เวลาอนรักษาในโรงพยาบาลประมาณ 3-5 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายจึงอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูง มีบางกรณีที่สามารถพิจารณาให้การผ่าตัดรักษาแบบผู้ป่วยนอกได้

ถาม ผู้ป่วยจะปฏิบัติตนอย่างไรหลังผ่าตัด?

ตอบ ส่วนใหญ่จะใช้เวลารักษาแผลประมาณ 1 สัปดาห์ โดยอย่าให้แผลสัมผัสน้ำ การป้องกันไม่ให้เกิดการกลับมาเป็นซ้ำของโรคอีกสามารถทำได้ โดยหลีกเลี่ยงจากงานหนักหรือห้ำมยกของหนักหลังผ่าตัดเป็นระยะเวลา 2-3 เดือน รวมทั้งควรได้รับการแก้ไขเกี่ยวกับภาวะที่เพิ่มความดันภายในช่องท้อง ได้แก่ ท้องผูก ไอเรื้อรังหรือปัสสาวะลำบาก เป็นต้น